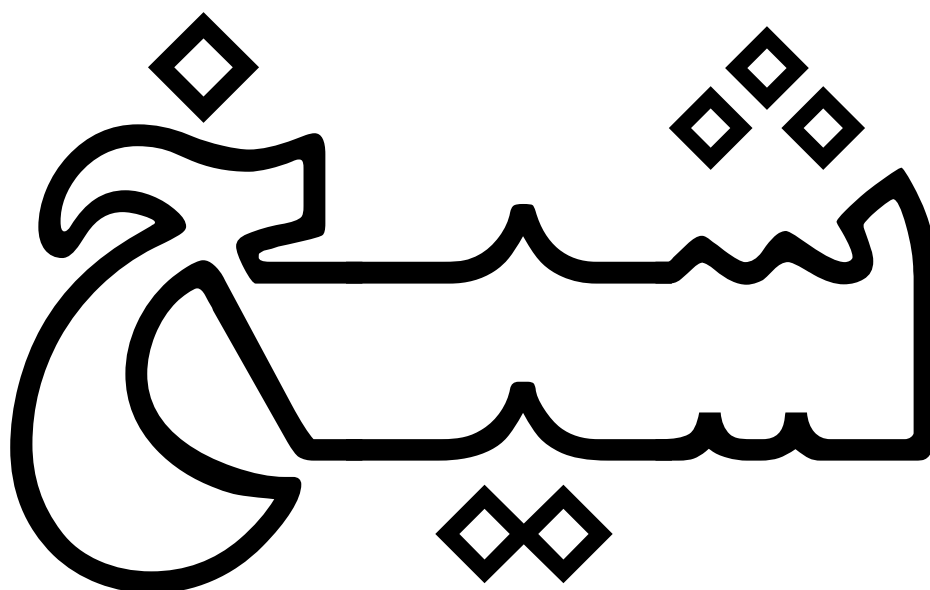

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۹۲۵

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۹۲۵، «شیخ» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «شیخ» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «شیخ» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۹۲۵
ریشه	شیخ
تعداد تکرار	۴
تعداد مشتقات	۳
تعداد ریشه مرتبط	۴۸

فهرست مشتقات

۱. شیخاً (۲) ۲. شیخ (۱) ۳. شیوخاً (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۴۱. نطف (۱)	۳۱. علق (۱)	۲۱. سقی (۲)	۱۱. ترب (۱)	۱. ابو (۲)
۴۲. وجد (۲)	۳۲. قبل (۱)	۲۲. سمو (۱)	۱۲. حتی (۱)	۲. اجل (۱)
۴۳. وحد (۱)	۳۳. قول (۴)	۲۳. شدد (۱)	۱۳. حسن (۱)	۳. احد (۱)
۴۴. ورد (۱)	۳۴. کبر (۲)	۲۴. شیء (۱)	۱۴. خرج (۱)	۴. اخذ (۱)
۴۵. وسم (۱)	۳۵. کون (۲)	۲۵. صدر (۱)	۱۵. خطب (۱)	۵. امم (۱)
۴۶. وفی (۱)	۳۶. لعل (۱)	۲۶. طفل (۱)	۱۶. خلق (۱)	۶. انس (۱)
۴۷. ولد (۱)	۳۷. مدن (۱)	۲۷. عجب (۱)	۱۷. دون (۱)	۷. انن (۲)
۴۸. ویل (۱)	۳۸. مدین (۱)	۲۸. عجز (۱)	۱۸. ذود (۱)	۸. ایی (۱)
	۳۹. مرء (۱)	۲۹. عزز (۱)	۱۹. رعی (۱)	۹. بعل (۱)
	۴۰. موه (۱)	۳۰. عقل (۱)	۲۰. رئی (۱)	۱۰. بلغ (۲)

فهرست آیات

۱. {هود - ۷۲} قَالَتْ يَا وَيْلَتَا أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي **شَيْخًا** إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ
۲. {یوسف - ۷۸} قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا **شَيْخًا** كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
۳. {القصص - ۲۳} {وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءَ وَأَبُونَا **شَيْخٌ** كَبِيرٌ
۴. {غافر - ۶۷} هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا **شُيُوخًا** وَ مِنْكُمْ مَنْ يُتَوَقَّى مِنْ قَبْلٍ وَلِتَبْلُغُوا أَجْلًا مُّسَمًّى وَ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ